

OD KANDELÁBRU KE KANDELÁBRU: TRASA NA RODINNOU PROCHÁZKU STAROU PRAHOU

Online doprovodný edukační materiál
k vybraným objektům ze sbírek veřejné
plastiky Galerie hlavního města Prahy

Užijte si tyto online edukační listy, které vám nabídnou krátkou komentovanou procházku po pražských Hradčanech. Seznamte se s celou trasou procházky, historií dvou osmiramenných plynových kandelábrů pouličního osvětlení a se sedmi sochařskými díly ze souboru veřejné plastiky Galerie hlavního města Prahy. Tyto listy jsou přímo inspirovány již proběhlými adventními procházkami s pražským lampářem a výkladem o historii litinových kandelábrů s praktickou ukázkou zažehnutí plynového osvětlení. Procházky byly realizovány ve spolupráci Galerie hlavního města Prahy a Pražské plynárenské a.s., která také finančně podpořila obnovu těchto historických kandelábrů. Tento psaný typ materiálu s fotografiemi a mapkou můžete využít např. pro rodinnou procházku starou Prahou nebo virtuálně v teple Vašeho domova.

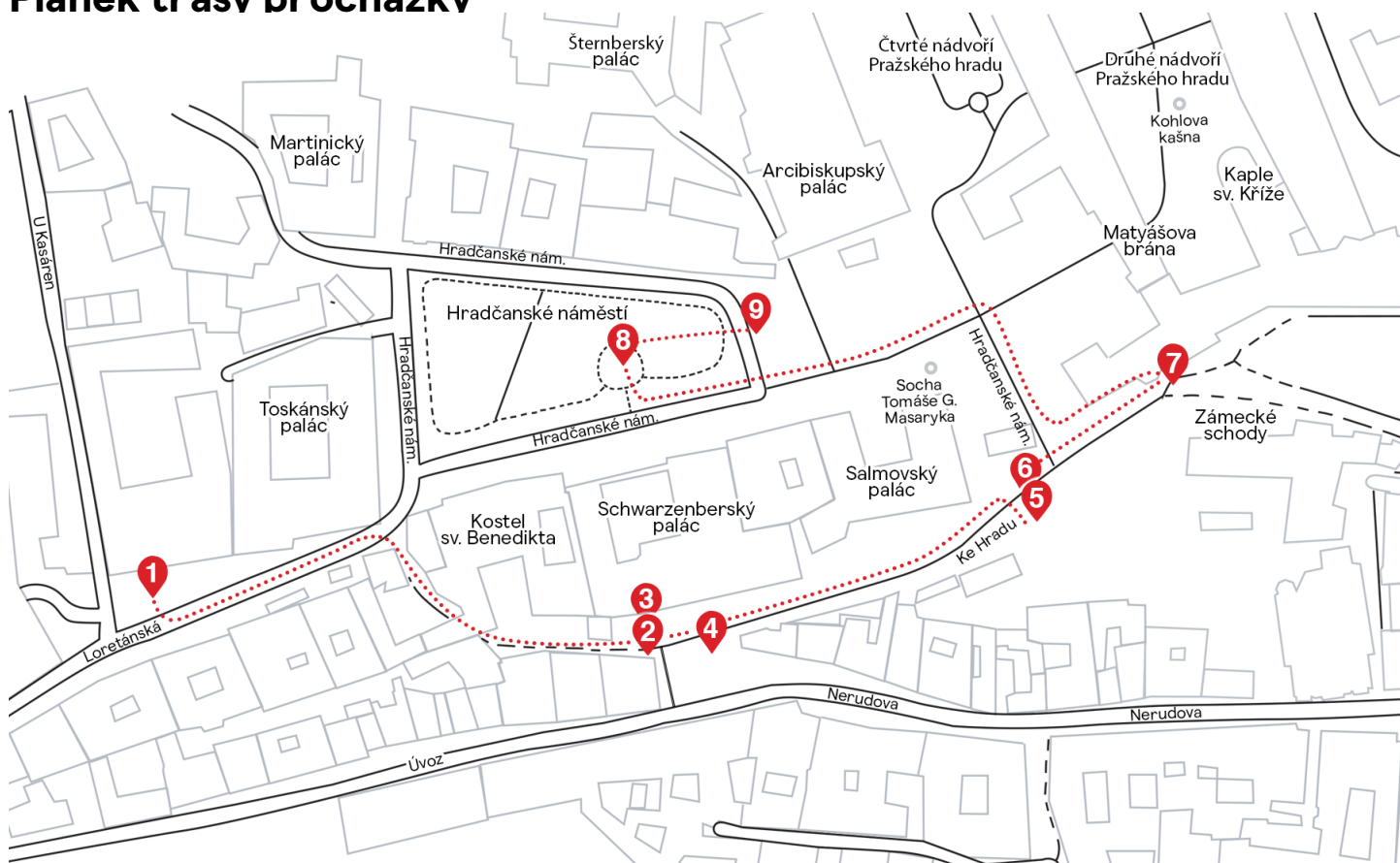

Rozsvícení kandelábru na Hradčanském náměstí, Praha

Procházky s názvem Od kandelábru ke kandelábru jsou realizovány každoročně už od roku 2015 ve spolupráci Galerie hlavního města Prahy a Pražské plynárenské a.s. Tyto edukační listy připravilo Edukační oddělení GHMP ve spolupráci s Mgr. Marií Foltýnovou, Ph.D., vedoucí oddělení správy veřejné plastiky GHMP a Ing. Janem Žákovcem, viceprezidentem Cechu lampářů a vedoucím plynárenského muzea.

Plánek trasy procházek

Jednotlivá zastavení procházky

1. Historický osmiramenný plynový kandelábr v Loretánské ulici
2. Socha sv. Jan Nepomuckého na Radničních schodech
3. Socha sv. Josefa s Ježíškem na Radničních schodech
4. Socha Toileta od Jana Štursy v Nerudově ulici
5. Socha sv. Václava v ulici Ke Hradu
6. Sousoší Panny Marie a Ježíše Krista – Pieta v ulici Ke Hradu
7. Socha sv. Filipa Nerejského na Zámeckých schodech
8. Sloup Panny Marie na Hradčanském náměstí
9. Historický osmiramenný plynový kandelábr na Hradčanském náměstí

1. zastavení

Historický osmiramenný plynový kandelábr v Loretánská ulici

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116772406>

Naši procházku začínáme v Loretánské ulici u osmiramenného historického kandelábru pouličního osvětlení. Tyto kandelábrы se odlévaly v letech 1867–1868 z litiny v knížecích Salmovských železárnách v Blansku na Moravě. Podoba kandelábru vznikla podle návrhu architekta Aleše Linsbauera a sochaře řezbáře Josefa Eduarda Veselého (Wessely). Vznikl tak model, podle kterého se vytvořila forma, do níž byly kandelábrы následně odlévány. Jedná se tedy o cennou výtvarnou i technickou památku druhé poloviny 19. století. Zajímavostí je, že přímo tento kandelábr původně na tomto místě nebyl – sestaven byl až později z dílů ostatních zachovaných demontovaných kandelábrů. Ve 3. čtvrtině 20. století osazen na nynější místo pražskou obecní plynárnou. Původní plynové hořáky byly v roce 1985 zaměněny za elektrické osvětlení. Tento osmiramenný kandelábr byl celkově opraven v roce 2012. Restaurátorské práce provedli ak. sochař Ivan Houska a sochař Petr Vitvar. V roce 2012 tak byla obnovena plynová svítidla tohoto kandelábru.

Prohlédněte si pečlivě celý kandelábr

Slovo kandelábr je odvozeno z latinského candela – svíčka, případně candelabrum, což znamená svícen. Kandelábr totiž vypadá jako obrovský osmiramenný svícen. Oba kandelábrы, které si dnes prohlédneme, jsou bohatě zdobené v neoklasicistním dekoru a připomínají tak umění císařského Říma a starověkého Řecka. Celý kandelábr váží 8 tun a je usazen na hranolovém žulovém podstavci se znakem města Prahy. Na podstavci stojí 4 ženské postavy, jsou to tzv. karyatidy, které jsou oblečeny do antického oděvu, kterému se říká chitón. Na hlavě jakoby nesou obrovský

1. Osmiramenný plynový kandelábr v Loretánské ulici
2. Ramena kandelábru nesoucí lucerny

tác. Tyto postavy tvoří dřík – tedy samotné tělo sloupu. Směrem vzhůru následuje 8 ramen s velkými lucernami (svítilnami) a nejvýše se tyčí neorenesanční sloup s korintskou hlavicí a ženskou postavou, která znázorňuje město Prahu. Z dolní části hlavice sloupu jsou zavěšeny ozdobné řetězy. Ve zdobené kandelábru najdete i ozdobný věnec s lvími hlavičkami. Lvi a draci byli v minulosti symbolem ochrany města. Dále v rámci dekoru jednotlivých ramen kandelábru vidíme i dekorativní listoví – akanty. Všimněte si také zdobné pásy na horní části luceren. Na kandelábru je tedy mnoho zajímavých detailů.

Zájímavost o plynovém pouličním osvětlení

Historie

Zavedení plynu znamenalo revoluční převrat ve veřejném osvětlení měst. V naší zemi se plynové lampy poprvé rozsvítily ulice v roce 1847. První plynárna v Praze a v českých zemích vůbec byla uvedena do provozu dne 15. září 1847 v tehdejší předměstské obci Prahy, v Karlíně. Ve významnějších pražských ulicích Starého a Nového Města bylo ten den rozžehnuto prvních více než 200 plynových lamp a další desítky osvětlovacích lamp v některých obchodech a veřejných budovách. Plynové světlo bylo používáno i pro osvětlení pražských parků, ostrovů, zahrad a nábřeží.

V Praze, na různých významných místech, bylo ve vrcholném období, v roce 1882, umístěno celkem 16 kandelábrů osmiramenných, 11 čtyřramenných, 55 tříramenných a 557 kandelábrů jednoduchých. Plynové lampy byly dlouhá léta bez konkurence. Budovaly se nové plynárny, spotřeba plynu neustále rostla. Tato příznivá pozice trvala asi šedesát let. Velkou ránu svítiplynu zasadilo světlo elektrické, Edisonův vynález žárovky. V krizi přišel vynález Auerovy punčošky, která změnila princip plynové osvětlení z plamenného na žárové. Plyn začal být opět konkurenceschopný s elektřinou. V roce 1940 osvětlovalo pražské ulice a náměstí už více než 9 tisíc plynových svítilen. To byl největší počet plynových lamp v Praze v historii. Teprve pak začal jejich počet klesat výraznějším tempem a rostl počet svítilen elektrických. Do roku 1985 byly veškeré plynové hořáky zaměněny

za elektrické výbojky a napojeny na centrální ovládání městského osvětlení. Jako poslední byly převedeny ze svítiplynu na elektřinu osmiramenné kandelábry na Hradčanském náměstí a v Loretánské ulici. Plynové osvětlení ulic, které představovalo ve své době převrat ve veřejném osvětlení a ovlivnilo noční život měst, uvolnilo své pozice světlu elektrickému. Zdálo se, že éra plynového osvětlení skončila.

Současnost

Během času se názory na osvětlení opět změnily a pýchu na vyspělou techniku vystřídala částečná nostalgie. V Evropě a ve světě roste zájem o plynové osvětlení a zvyšuje se i obliba otevřených plynových ohňů a plamenů. Plynové osvětlení se uplatňuje zejména v historických částech měst, na hradech a zámcích. Klidné a romantické plynové světlo umocňuje působivou atmosféru historických částí měst.

Plynové lampy svítí v řadě evropských i světových měst, například v Londýně, Dublinu, Berlíně, Záhřebu, Krakově, Štrasburku, Düsseldorfu, a le i v Bostonu, New Yorku, Hongkongu nebo v řadě japonských měst.

Na začátku nového tisíciletí se Praha rozhodla plynové lampy do historického centra vrátit. Projekt zavedení veřejného plynového osvětlení v historických částech hl. m. Prahy byl navržen pro zvýšení turistické atraktivity města, oživení turistického ruchu a navození romantické atmosféry v centru města. Po 17 letech se plynové pouliční osvětlení, tentokrát na dnes používaný zemní plyn, do Prahy vrátilo. Večer 30. října 2002 na Starém Městě v Michalské ulici se rozsvítilo 9 nových plynových lamp. Následovaly ulice a náměstí celé Královské cesty i jejího okolí. Na Karlův most se plynové lampy vrátily v roce 2010. Karlův most je tak jediným mostem na světě osvětlený plynem. Plyn se vrátil i do dochovaných historických víceramenných kandelábrů – v roce 2006 do osmiramenného hradčanského kandelábru, v roce 2012 do osmiramenného kandelábru v Loretánské ulici a v roce 2014 do čtyřramenného kandelábru na Dražického náměstí.

Dnes historické jádro Prahy osvětluje téměř 700 plynových lamp. Osvětlují celou Královskou cestu od Pražské brány přes Staroměstské náměstí, Karlův most, Malostranské náměstí

až na Hradčanské náměstí, rovněž i významné okolní ulice a náměstí – Rytířská, Ovocný a Uhelný trh.

Plynové osvětlení, které navozuje v uličkách Starého Města a Malé Strany jedinečnou atmosféru a umocňuje význam a charakter okolních architektonicky skvostných staveb, by mělo být v blízké budoucnosti instalováno i v dalších významných historických částech města. Nově se plynové lampy vrátí na revitalizované dolní a horní Malostranské náměstí.

Všechny nové plynové lucerny v centru Prahy jsou replikami historických pražských luceren se šesti žárovými punčoškami. Konstrukce plynových hořáků umožňuje dálkové ovládání elektrickým impulsem z dispečinku provozovatele veřejného osvětlení ve shodných časech jako u elektrických lamp, ale i ruční rozžihání i zhasínání lampy pomocí lampářské tyče, jak to znají pamětníci starých plynových lamp.

S ukončením éry plynového osvětlení zmizeli z ulic Prahy i lampáři. I dnes je ale možné v předvánočním Praze opět spatřit lampáře v historické uniformě a samozřejmě s nepostradatelnou lampářskou tyčí.

Osobností našich procházek s názvem Od kandelábru ke kandelábru je příležitostný lampář Ing. Jan Žákovec, vedoucí Plynárenského muzea a viceprezident Cechu lampářů.

Radnické schody

Nyní si prohlédneme několik soch umístěných ve veřejném prostoru, o všechna tato sochařská díla se stará Galerie hlavního města Prahy. Jedná se celkem o cca 400 sochařských artefaktů. Přibližně 240 z nich je umístěných přímo ve veřejném prostoru města Prahy. Sochy a sousoší zastoupené v této sbírce vznikaly už od románského období až po současnost. Jsou to např. barokní sochy na Karlově mostě, ve Vrtbovské zahradě nebo soubor váz a plastik v zahradě Zámku Troja. Dále třeba pomník mistra Jana Husa na Staroměstském náměstí a sv. Václava na Václavském náměstí. O sochy a sousoší ve veřejném prostoru je potřeba se pečlivě starat a pečovat o ně, tedy kontrolovat jejich stav, zajišťovat opravy a restaurátorské práce.

1. Ruční rozžihání lampy pomocí lampářské tyče
2. Lampář v historické uniformě a s lampářskou tyčí, Loretánská ulice

2. zastavení

Sv. Jan Nepomucký, Brokoff Michal Jan Josef, 1709–1710

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116772526>

Socha sv. Jana Nepomuckého vznikla v dílně pražského sochaře Jana Brokoffa (signováno), nejspíše mezi lety 1709 a 1710. V březnu roku 1709 podal stran osazení sochy kameník František Jakub Santini Aichel, jménem „jistého vznešeného dobrodince“, žádost k pražským místodržícím. Provedení záměru zřejmě brzy následovalo, samotná žádost předpokládala osazení sochy do 16. května téhož roku. Světec, zobrazeného typicky v kanovníckém oděvu a čapce, s krucifixem v levé a mučednickou ratolestí v pravé ruce, doprovází dvojice putti, usazená na římse štíhlého architektonického soklu. Zatímco levý andílek klade prst na ústa, pravý z dvojice předvádí svitek s vyobrazením Karlova mostu, místa světceva umučení. Míra participace jednotlivých členů brokoffovské dílny při vzniku sochy je nejasná, hlavní autorský podíl je zpravidla přisuzován Michaelu Janu Josefovi Brokoffovi, ovšem s připustkou výrazných zásahů mladšího Ferdinanda Maxmiliána.

Prohlédněte si sochu Jana Nepomuckého

Svatý Jan Nepomucký byl v období baroka často zobrazovaný světec, je to i český zemský patron, který zemřel roku 1393, v době vlády krále Václava IV. Legenda o jeho mučednické smrti vypráví, že odmítl prozradit zpovědní tajemství – tedy to, co mu svěřila králova manželka Žofie a tajemství nevyzradil ani během mučení.

U nohou sv. Jana Nepomuckého jsou znázorněny postavy andílků – jeden symbol mlčenlivosti a druhý vyobrazení Karlova mostu, místa, kde byl světec po svém umučení shoden do Vltavy. Všimněte si na andělička, který

1. Socha sv. Jana Nepomuckého na Radničních schodech
2. Andílek ze sochy sv. Jana Nepomuckého

si dává zdvižený prst před ústa, a zkuste toho gesto napodobit.

Jaký zvuk toto gesto často doprovází? Co nám tím naznačuje?

3. zastavení

Sv. Josef s Ježíškem, nezn. Braunův žák; Santini Aichi František, 1714

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116772511>

Socha sv. Josefa s Ježíškem v náručí, vytesaná z jemnozrnného pískovce, byla při vozové cestě na Pražský hrad vystavěna roku 1714, a to na náklad Sigmunda Antona Herzoga. Odborná literatura autorství sochařského díla obvykle připisuje některému z žáků Ottavia Mosta. Josef je zde nad jednoduchým architektonickým podstavcem znázorněn v lehkém nakročení, draperie jeho oděvu se těžce vzdouvá v bohatých, hluboce promodelovaných řasách. Láskyplně přívětivý pohled usměvavé tváře pěstouna Páně spočívá na dítěti, které přidržuje na předloktí své pravé ruky. Malý Ježíšek se hravě dotýká límce světcova roucha. Na současné místo, k patě Radničních schodů, byla socha přenesena roku 1820. Původně obě sochy (sv. Josef a sv. Jan Nepomucký) stávaly až do roku 1820 při obou stranách vozové cesty k Pražskému hradu. Ve světcově sevřené dlani levé ruky dnes chybí původní atribut, liliová snítka s květy.

Věděli jste, že lilie symbolizuje čistotu a nevinnost, a proto je květinou Panny Marie? Znáte symboliku nějakých dalších květin nebo barev?

1. Socha sv. Josefa na Radničních schodech
2. Sv. Josef drží malého Ježíška v náručí

4. zastavení

Toileta / Eva, Jan Štursa, 1908

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116767270>

10 Socha Toilety, nazývaná také „Žena po koupeli“, je verzí významného díla sochaře Jana Štursy. Jedná se o tzv. velkou variantu, odlitou roku 1908 z bronzu, která vznikla podle starší mramorové skulptury z roku 1901. Další verze z roku 1910 je uložena ve sbírkách Národní galerie. Na dnešní místo, do architektonické niky v Nerudově ulici, byla bronzová plastika osazena v roce 1922, při opravě v roce 1981 bylo přetesáno chybné označení „EVA“ na kamenném soklu na dnešní „TOILETA“. Způsob pojednání sedícího aktu svědčí o autorově aktuálním zájmu o díla francouzského sochařství, zejména významného sochaře Antoina Bourdella. Socha se vrátila na své místo po 12 letech, kdy byla uložena v depozitáři po pokusu o odcizení, v roce 2018.

Plynové osvětlení vede celou Nerudovou ulicí a pokračuje po Karlově mostě dál po tzv. Královské cestě.

5. zastavení

Sv. Václav, Mosto Ottavio, Vosmík Čeněk, 1906, 1700?

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116772391>

Při povodních v roce 1784 došlo na Karlově mostě ke zřícení sochy sv. Václava do Vltavy. Sousoší, vytesané v roce 1696 Ottaviem Mostem, sochařem italského původu, bylo na mostě hned následujícího roku

1. Socha Toileta / Eva v Nerudově ulici
2. Socha sv. Václava na Hradčanském náměstí

nahrazeno sousoším sv. Ludmily s malým knížetem Václavem, stojícím do té doby při vstupu do kaple Panny Marie Einsiedelské na Hradčanech. Na toto místo byla naopak z mostu přenesena poškozená svatováclavská socha, a to i s bohatě zdobeným podstavcem. Dnešní sochu sv. Václava vytesali v roce 1906 žáci sochařsko-kamenické školy v Hořicích, a to podle modelu sochaře Čeňka Vosmíka. Nové dílo vzniklo na objednávku děkana svatovítské kapituly Františka Krásla. Samotná socha je vytesána z hořického pískovce, kámen podstavce pochází z pískovcového lomu v Toušni, korunní římsa z lomu ve Vyhnánově. Originál Ottavia Mosta je dnes vystaven v expozici Lapidária Národního muzea.

Postava sv. Václava od Čeňka Vosmíka je moderněji pojatá štíhlá postava a je obrysově chudší než barokní část této sochy. Věděli jste, že Čeněk Vosmík jako asistent J. V. Myslbeka pomáhal modelovat sousoší Ctirad a Šárka a také koně k pomníku sv. Václava? Samostatně pak vytesal sousoší Zábój a Slavoj.

6. zastavení

Pieta ze 17. století

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116772376>

Sloup se sousoším piety byl na rampě Pražského hradu vystavěn roku 1663, a to na pokyn Bernarda Ignáce hraběte Martinitze, tou dobou nejvyššího pražského purkrabí. Sloup s korintskou hlavicí vyrůstá z podezděného kamenného soklu, jeho dřík je složen ze dvou částí nestejně výšky. Navzdory mnohým tvrzením nesouvisí vznik sloupu ani volba jeho ikonografického námětu se stavbou kostela Panny Marie Einsiedelské, zřízeného v samém jeho sousedství teprve roku 1672 (zbořen roku 1791). Námět vrcholové plastiky, znázornění piety, se nejspíše vztahuje k Martinitzké rodové zbožnosti. Nedlouho předtím totiž Martinitzové do své kaple ve Svatovítské katedrále u pražského malíře Antonína Stevense ze Steinfelsu objednali

1. Vlevo: Sv. Václav, vpravo: Pieta na sloupu na Hradčanském náměstí
2. Pieta – Panna Maria s mrtvým Kristem na klíně

také malovaný obraz piety, reprodukcí konkrétní středověké dílo krásného slohu, Pietu z Prešpurku. I způsob, jakým je tento ikonografický námět ztvárněn na hradčanském sloupu, odkazuje poněkud historizujícím způsobem ke krásnoslohému sochařství. Autorství díla není pramenně doloženo, ovšem dnes nepatrná signatura G. B. s letopočtem 1663, nalezená kdysi na hlavici sloupu, nicméně umožňuje uvažovat o autorství významného pražského sochaře Jana Jiřího Bendla.

Jedná se o pietu – to znamená, že vidíme sedící Pannu Marii s mrtvým Kristem na klíně, kdy jako matka oplakává smrt svého syna.

7. zastavení

Sv. Filip Nerejský, Michal Jan Josef Brokoff, 1715

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116767741>

Sochu sv. Filipa z Neri, stojící dnes na kanelovaném sloupovém podstavci na vrcholu Nových zámeckých schodů, zhotovila mezi lety 1714 a 1715 pražská sochařská dílna Jana Brokoffa na objednávku hraběte Františka Halfrída Voračického z Paběnic. Objednavatele připomíná drobná znaková kartuše z narůžovělého sliveneckého vápence, vsazená do hlavice vysokého kanelovaného soklu, s nápisem: „FRANC: HELFRIDUS WORACZICZKY S. R. I. COMES ET DOMINUS DE PABIENITZ S: C: M CAMMERARIUS ET CONSILIARIUS FIERI FECIT ANNO 1715“. Dílo provedl nejvýznamnější člen brokoffovského ateliéru Ferdinand Maxmilián Brokoff, snad s účastí svého staršího bratra Michaela Jana Josefa, signatura na římse válcového soklu nicméně připomíná otce Brokoffa, Jana. Pískovcová plastika až do roku 1764 stávala při Arcibiskupském paláci, původně přitom znázorňovala katolického mučedníka, blahoslaveného Jana Sarkandera, kněze zabitého v době třicetileté války. Po přesunutí na současné místo byla doplněna doprovodnou kartuší přidržovanou dvojicí putti, opatřenou na obou stranách latinskými

1. Socha sv. Filipa Nerejského na vrcholu Nových zámeckých schodů
2. Sv. Filip Nerejský držící kříž

nápisy velebícími sv. Filipa z Neri, zakladatele řádu oratoriánů. Restaurováno v roce 2019.

Příběh této sochy je opravdu zajímavý, došlo vlastně k její „recyklaci“. Původní postava Jana Sarkandera byla přenesena a obnovena už jako postava sv. Filipa Nerejského a doplněna o dva andělíčky a štít/kartuši s textem: „Ejhle Filip Nerejský, zakladatel kongregace Oratoriánů, patron šťastné smrti, příklad pokory, čistoty a lásky.“

8. zastavení

Sloup Panny Marie na Hradčanském náměstí, Ferdinand Maxmilian Brokoff, 1724–1736

Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116770921>

Uprostřed Hradčanského náměstí v místě, kde se při velkém moru v letech 1713–1714 konaly bohoslužby pod širým nebem, stojí mariánský sloup. Stavbu sloupu schválil císař Karel VI. roku 1725, základní kámen byl položen o rok později. Město Hradčany nemělo dost financí, proto sloup byl dokončen a vysvěcen až v roce 1736. Sochu Madony (Immaculata – Neposkvrněná Panna Maria) a postavy světců na zábradlí a na pilířích obelisku vytvořil v letech 1724–1728 Ferdinand Maxmilián Brokoff. Po jeho smrti dokončil dílo jeho žák František Ignác Weiss. Kolem soklu pilíře stojí sochy sv. Víta, Václava a Vojtěcha, na dolním podstavci sv. Karel Boromejský, sv. Jan Nepomucký a sv. Alžběta Duryňská, která dává žebrákovi almužnu, dále sv. Petr, sv. Florián a sv. Pavel. Pískovcová socha Panny Marie, vysoká 206 cm, byla roku 1884 pozlacena. Od roku 1894 je nahrazena kopií od Ludvíka Wurzela. Originál je dnes uložen v Lapidáriu. Kolem sousoší jsou kamenné ozdobné patníky. Celý mariánský sloup prochází od roku 2013 postupným kompletním restaurováním. Sochy sv. Jana Nepomuckého, sv. Víta, sv. Václava a sv. Vojtěcha a sv. Florianu jsou nahrazovány sekanými kopiemi. Originály budou uloženy v depozitáři GHMP.

1. Sloup Panny Marie na Hradčanském náměstí
2. Sochy sv. Jan Nepomuckého a sv. Alžběty Duryňské na dolním podstavci sloupu

Císař Karel VI. si výslovně přál, aby na sloupu byli zobrazeni i osobní patroni císařského manželského páru – sv. Karel Boromejský (patron proti moru) a sv. Alžběta Durynská (u nohou má žebráka).

9. zastavení

Historický osmiramenný plynový kandelábr na Hradčanském náměstí

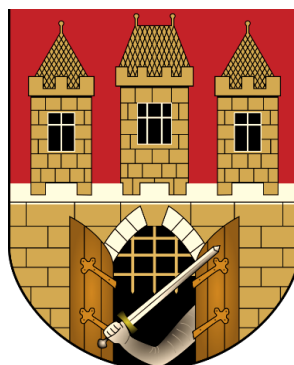
Odkaz na online sbírky GHMP:

<https://www.ghmp.cz/sbirky/?id=116770906>

Osmiramenný litinový kandelábr s bohatou ornamentální a figurální výzdobou, stojící ve středu Hradčanského náměstí, je svou podobou v podstatě totožný s kandelábrem v Loretánské ulici (naše první zastavení). Oba kandelábry jsou jedinečným pozůstatkem celé řady podobných monumentálních osvětlovacích prvků, umístovaných Pražskou obecní plynárnou na rozlehlá pražská prostranství od 2. poloviny 60. let 19. století. V ulicích Hradčan začal plyn proudit 12. září 1867 a do stejné doby klademe i osazení tohoto kandelábru. Rok 1867 je zaznamenán i na žulovém podstavci litinového osvětlovacího tělesa. Tento kandelábr restaurovali Boris Měchura a Ivan Houska – Houska a Douda pasířství. Restaurování bylo dokončeno roku 2006. Zajímavostí je, že se jedná o poslední kandelábr, který v Praze svítil svítiplynem – a to až do roku 1985. Zároveň se jedná o první kandelábr, který se v roce 2006 opět rozsvítil zemním plynem.

Na podstavci si prohlédněte i znak města Prahy. Je to štít, ve kterém vidíme hradební zeď s cimbuřím a otevřenou branou s vytaženou mříží. Z otevřené brány vystupuje paže držící meč. Za hradbami jsou tři věže postavené z kvádrů. Věže mají okna a jsou zakončeny cimbuřím a střechami. Nad tímto štítem jsou tři korunované přilby. Jedná se vlastně o malý znak hlavního města Prahy, který je tedy součástí velkého znaku Prahy.

1. Osmiramenný plynový kandelábr na Hradčanském náměstí
2. Rozsvícené lucerny kandelábru
3. Malý a velký znak města Prahy

**Jako doprovodný edukační materiál
vytvořilo Edukační oddělení GHMP.**

**Edukátorka Mgr. Markéta Slachová Goldová
marketa.slachova@ghmp.cz**

**ve spolupráci s oddělením veřejné plastiky
GHMP a Ing. Janem Žákovcem z PP a.s.**

**Galerie hlavního města Prahy
Edukační oddělení**

**Colloredo-Mansfeldský palác
Karlova 189/2 110 00 Praha 1**

**Kontakt a rezervace
Edukační aktivity GHMP
T (+420) 725 811 936, (+420) 606 612 987
E vzdelavani@ghmp.cz, edukace@ghmp.cz**

ghmp.cz/edukace